

ČASTNI OBČAN OBČINE ŠKOFJA LOKA 2014 - DR. FRANCE ŠTUKL

Utemeljitev:

- za dolgoletno delovanje na področju arhivistike ter izjemnega poznavanja in zapisovanja zgodovine loških krajev in ljudi.

Življenjepis:

Dr. France Štukl bo v letošnjem letu dopolnil 72 let uspešnega in izredno ustvarjalnega življenja. Čeprav rojen v Celovcu, 5. septembra 1942, se je njegova življenjska in poklicna pot ves čas odvijala v Škofji Loki, kamor se je družina priselila leta 1939 in kamor so segale družinske korenine po mamini strani. Tu je dr. France Štukl obiskoval najprej osnovno šolo in kasneje gimnazijo ter se po maturi leta 1961 vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani. Izbral je dvopredmetni študij umetnostne zgodovine in zgodovine, ki ga je leta 1966 zaključil z diplomskim delom – Umetnostnozgodovinska topografija Poljanske doline.

Po odsluženi vojaščini se je sprva želel zaposliti kot umetnostni zgodovinar, naključje pa je hotelo, da je spremenjena zakonodaja ravno v tem času ločila muzejsko in arhivsko dejavnost. Občina Škofja Loka je skrb za arhivsko gradivo zaupala Zgodovinskemu (takrat Mestnemu) arhivu Ljubljana, kje je dr. Štukl 1. septembra 1967 našel svojo prvo in obenem tudi življensko zaposlitev. Poleg redne zaposlitve je od 1967 do 1975 honorarno učil umetnostno zgodovino na škofjeloški gimnaziji. Takratni dijaki se še danes spominjajo njegovih izjemno strokovnih in zanimivih učnih ur. Poklicno pot je začel kot arhivist pripravnik in jo po 35 letih zaključil kot doktor znanosti. Vmes je leta 1969 opravil strokovni in leta 1974 specialistični izpit, leta 1982 je uspešno zagovarjal magisterij in ga leta 1996 nadgradil z doktoratom znanosti z naslovom Knjiga hiš Stara Loka. Strokovni naziv arhivski svetovalec je dobil leta 1996, tri leta kasneje je bil povišan v arhivskega svetnika. Od leta 1973 je bil vodja oddelka in pozneje samostojne enote Zgodovinskega arhiva Ljubljana v Škofji Loki. Svoje delo je z vso zavzetostjo opravljal do 31. maja 2002, ko se je zaradi zdravstvenih težav predčasno upokojil.

Arhivsko društvo Slovenije mu je leta 2012 podelilo najvišje strokovno priznanje – Aškerčevo nagrado za življenjsko delo.

Dr. France Štukl je nedvomno tista osebnost, ki je s svojim 35 letnim neumornim delom pustil globok pečat v škofjeloškem zgodovinopisju. Prvih 20 let službovanja je bil edini arhivist, ki je skrbel za varovanje in ohranjanje bogate arhivske dediščine na obsežnem škofjeloškem ozemlju. Kot njegovo avtorsko zato lahko štejemo vse strokovno delo, ki je bilo v škofjeloški enoti Zgodovinskega arhiva Ljubljana opravljeno do leta 1987. Na začetku je gradivo urejal v Ljubljani, postopoma pa vse več v skromni sobici na škofjeloškem gradu, kamor se je leta 1972 dokončno preselil. V tem času je že aktivno sodeloval pri obnovi stare nunske kašče, v katero se je arhiv preselil leta 1975.

Kako skrbno in vestno je dr. Štukl opravljal svoje delo, dokazuje več kot 300 arhivskih fondov, ki jih je prevzel, strokovno uredil in popisal. Njegovi arhivski inventarji predvojnih občin so še danes – po štiridesetih letih – nepogrešljiv pripomoček številnim raziskovalcem in arhivistom. Vseskozi se je zavedal tudi nujnosti ozaveščanja širše družbe o pomenu arhivskega gradiva in potrebe po njegovem varovanju. V ta namen je nastala vrsta člankov, objavljenih v različnih tovarniških in drugih lokalnih glasilih, o tem ni pozabil spregovoriti na predavanjih za javnost, radijskih oddajah in obiskih pri ustvarjalcih arhivskega gradiva na terenu. Za osnovnošolske skupine je vrsto let vodil arhivske učne ure in jim na ta način omogočal prvi stik z bogato arhivsko dediščino.

Arhivsko gradivo, ki ga je strokovno urejal in popisoval, mu je vseskozi ponujalo neizčrpen vir za njegovo raziskovalno delo. Dr. France Štukl prav gotovo sodi med tiste slovenske arhiviste, katerih publicistična bera je zelo bogata. Obsega 7 samostojnih knjižnih monografij ter preko 170 naslovov strokovnih člankov, referatov, recenzij, poročil, vodnikov idr., objavljenih v Loških razgledih, Arhivih, Kroniki in drugi strokovni

literaturi. Osrednje mesto med njegovimi objavljenimi raziskavami zavzemajo tri monografije o hišah v Škofji Loki, njenih predmestjih in v Stari Loki, ki so izšle v letih 1981, 1984 in 1996. Napisane so na osnovi temeljitega preučevanja zemljiške knjige kot zelo pomembne vrste arhivskega gradiva. Zbrane podatke je dopolnil še z drugimi arhivskimi viri s področja sodstva in uprave ter zanimivosti iz zgodovine mesta in njegovih prebivalcev. Prva Knjiga hiš v Škofji Loki je bila obenem tudi njegovo magistrsko delo, s tretjo, ki govori o hišah v Stari Loki, je pridobil doktorski naslov. Vse tri so izšle v zbirki Zgodovinskega arhiva Ljubljana Gradivo in razprave in so od leta 2012 objavljene tudi na spletnem portalu Sistory. Pred njimi je za objavo v tej zbirki uredil Zapisnike in izbrane dokumente iz arhiva občine Škofja Loka.

Leta 2004 je uredil in s komentarjem opremil očetove spomine in jih objavil v knjigi Iz mojega življenja. Leta 2011 pa je svoje obsežno umetnostno-zgodovinsko, zgodovinsko in arhivistično znanje združil v interdisciplinarni monografiji Po poti kulturne dediščine. V knjigi so objavljeni vsi zapiski o historičnih domačijah na omenjenem območju, kot jih je našel zapisane v stari zemljiški knjigi, za dodatek pa je besedilo knjige opremil še s predstavitvijo sakralne in profane arhitekture, podatki iz popisov prebivalstva in zemljiškega katastra. Tudi ta objava zgodovinskega vira uporabniku prinaša neprecenljivo bogato arhivskih virov, ki jih hrani škofjeloška enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana.

Vseskozi je tudi član Arhivskega društva Slovenije, med leti 1968 in 1971 je bil društveni tajnik, kasneje član komisije za strokovne izpite. V domačem okolju je že od leta 1964 dejaven v Muzejskem društvu Škofja Loka, ki ga je leta 2008 imenovalo za svojega častnega člana. V društvu je vrsto let opravljal tajniška dela in bil med letoma 1997 in 1999 njegov predsednik. Vseskozi je aktivno sooblikoval vsebino Loških razgledov; sprva samo kot avtor prispevkov, od leta 1973 pa tudi kot član uredniškega odbora, kjer aktivno sodeluje še danes.

Zadnja leta se s predavanji redno vključuje v Dneve evropske kulturne dediščine. Med drugim je predstavil večstoletno življenje škofjeloških mestnih hiš in njihovih lastnikov, odkritja restavradorjev ob prenovi za tisočletnico mesta, o loških cehih in razvoju obrti idr. Na svojih predavanjih poleg izjemnega poznavanja stroke in loške zgodovine navdušuje še zlasti z živahnim slogom pripovedovanja v loški govorici, ki ga nadgrajuje z zanimivimi prigodami iz življenja pomembnih loških osebnosti in Ločanov nasploh. Zaradi tega so njegova predavanja izjemno dobro obiskana in z lahkoto napolni Kristalno dvorano Sokolskega doma.

Zaradi svojega izjemnega poznavanja loške zgodovine se nanj obračajo mnogi posamezniki, ki bodisi raziskujejo zgolj svoje rodbinske korenine ali pa širšo zgodovino domačih krajev in ljudi. Dr. France Štukl jim vedno velikodušno priskoči na pomoč. V zadnjih letih je tudi član pripravljalne skupine, ki v okviru Športne zveze Škofja Loka pripravlja aktivnosti za vzpostavitev Športne zbirke v Loškem muzeju.

Dr. France Štukl je vseskozi zelo rad prepeval. Še kot študent se je pridružil cerkvenemu pevskeemu zboru župnije Sv. Jakoba v Škofji Loki in bil od leta 1967 do 1990 in od 1995 do 2000 njegov zborovodja.

Menimo, da je dr. France Štukl največji poznavalec loške zgodovine ter življenja Ločanov nekoč in danes. Z izdajami knjig in redno objavo prispevkov v Loških razgledih je poleg dr. Pavleta Blaznika najbolj zaslužen, da je loška zgodovina tako obsežno popisana in s tem ohranjena za vse čase. S podelitvijo naziva ČASTNI OBČAN se mu bo Občina Škofja Loka v imenu vseh občanov zahvalila za njegovo izjemno obsežno in bogato življenjsko ustvarjanje.